

2026-09-04
LI2026/00657

Byggföretagens yttrande avseende Boverkets rapport Uppdrag att föreslå ändringar i trafikbullerförordningen (Dnr LI2026/00657)

Byggföretagen är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation och organiserar cirka 4 000 bygg-, anläggnings- och specialföretag. Byggföretagen har tagit del av rubricerad remiss och vill framföra nedanstående synpunkter.

Byggföretagens ställningstaganden

Byggföretagen tillstyrker i huvudsak Boverkets förslag till ändringar i trafikbullerförordningen.

Förslaget har förutsättningar att öka flexibiliteten i planering och projektering samt förbättra möjligheterna att bygga bostäder i urbana lägen. Den faktiska effekten beror dock på hur kravet på ljuddämpad sida avgränsas och tillämpas samt på vilka övergångsbestämmelser som införs. Att ta bort kravet på att minst hälften av bostadsrummen ska vara vända mot en ljuddämpad sida möjliggör ett mer ändamålsenligt och kostnadseffektivt bostadsbyggande, särskilt i urbana lägen.

Regeringen bör gå vidare skyndsamt, med hänsyn till de långa leetiderna för detaljplaner, men samtidigt säkerställa tillräcklig framförhållning och tydliga övergångsbestämmelser för projekt som har planlagts eller projekterats enligt nuvarande regler. Boverket bör ta fram nationell vägledning om hur centrala begrepp i den nya regleringen ska förstås och tillämpas, för att bidra till en enhetlig och förutsebar tillämpning i hela landet.

Byggföretagen menar dock att det är olyckligt att byggnadsintegrerade tekniska lösningar på själva byggnaden inte kan tillgodoräknas för att uppnå kravet på en ljuddämpad sida. Konsekvenserna av att kravet på ljuddämpad sida avser hela fasaden och samtliga våningsplan är inte tillräckligt utredda. Förslaget riskerar att försvåra förtätning och högre hus i centrala, kollektivtrafiknära lägen. Regelverket bör vara teknikneutralt och möjliggöra att tekniska lösningar tillgodoräknas där deras funktion kan verifieras för att inte i onödan begränsa denna typ av stadsutveckling. Som ett alternativ till att tillåta verifierbara tekniska åtgärder bör regeringen utreda om kravet på hela fasaden och samtliga våningsplan kan utformas mer proportionerligt.

Byggföretagen menar vidare att det är problematiskt att undantaget för bostäder om högst 35 kvadratmeter tas bort, då detta riskerar att omöjliggöra projekt som är möjliga med dagens regelverk. Borttagandet kan därigenom motverka reformens mål om ökad flexibilitet och ett mer differentierat bostadsutbud.

Utvecklade synpunkter

Byggföretagen har länge framfört att trafikbullerförordningens nuvarande utformning leder till onödiga inskränkningar i bostadsproduktionen och skapar sämre förutsättningar för ett varierat och prisvärt bostadsutbud. Regelverket har stor påverkan på detaljplaner och driver fram mindre attraktiva planlösningar. Det är välkommet att regeringen hörsammat behovet av en förändring genom uppdraget till Boverket att föreslå *betydande förändringar* av förordningen i syfte att *kraftigt förenkla detaljplaneprocessen*.

Förslaget att ta bort kravet på bostadsrummens orientering mot ljustämplad sida

Boverket föreslår att kravet i 4 § trafikbullerförordningen på att minst hälften av bostadsrummen i varje bostadslägenhet ska vara vända mot en ljustämplad sida tas bort. Byggföretagen tillstyrker förslaget i denna del och anser att Boverket på ett förtjänstfullt sätt motiverat behovet av förändringen.

Nuvarande krav på att minst hälften av bostadsrummen ska vara vända mot en ljustämplad sida låser planlösningar redan i planskedet. Kravet på lägenhetens inre planlösning redan i detaljplaneskedet avviker från plan- och bygglagens (PBL) systematik och skapar en rad negativa konsekvenser. Våra medlemsföretag tvingas anpassa planlösningarna till bullerkravet på bekostnad av de boendes behov och önskemål och förhindras att välja byggnadstekniskt optimala lösningar, vilket i sin tur driver upp produktionskostnaderna. Genom att minska behovet av att ta fram detaljerade planlösningar i ett tidigt skede minskar också projektrisen och utredningsbördan.

Processen blir därmed också tydligare när detaljplaneprocessen fokuserar på husets yttre ramar. Tekniska egenskapskrav bör i den utsträckning det är möjligt verifieras i bygglovs- och projekteringsskedet, medan detaljplanen bör fokusera på de yttre och strukturella förutsättningarna för bebyggelsen. Genom att flytta fokus från den enskilda lägenhetens planlösning till byggnadens samlade förutsättningar, ges våra medlemsföretag den flexibilitet som krävs för att utforma moderna, funktionella och attraktiva bostäder som bättre svarar mot marknadens efterfrågan.

Byggföretagen konstaterar att byggreglerna ställer funktionskrav på luftväxling och termisk komfort, men inte krav på öppningsbara fönster. Inomhusmiljön och skyddet mot buller hanteras genom de tekniska egenskapskraven i byggprocessen.

Byggnadsintegrerade tekniska åtgärder bör kunna tillgodoräknas

För att säkerställa en utemiljö med god ljudkvalitet föreslår Boverket att riktvärdena ska uppfyllas vid hela den fasad som avses vara luddämpad och på samtliga våningsplan. Det innebär att lokalt verkande byggnadsintegrerade tekniska åtgärder inte kan användas för att säkerställa den luddämpade sidan.

Det innebär i praktiken att bedömningen i huvudsak baseras på byggnadens placering i förhållande till andra byggnader, topografi och eventuella fristående bullerskärmar.

Byggföretagen menar att regelverket bör vara teknikneutralt och öppna för att byggnadsintegrerade lösningar ska få tillgodoräknas. Det viktiga är att de boende får tillgång till en funktionell och faktiskt användbar vistelsemiljö med tillräckligt god ljudkvalitet. Byggföretagen anser att det är inkonsekvent att utesluta byggnadsintegrerade lösningar utan att samtidigt pröva om deras funktion kan verifieras. I bullerutsatta lägen accepteras tekniska lösningar som fönster, fasadkonstruktioner och ventilation för att uppnå en god inomhusmiljö. Motsvarande möjlighet bör finnas utomhus, under förutsättning att lösningen faktiskt ger en säker och användbar vistelsemiljö med tillräckligt god ljudkvalitet.

Att inte acceptera tekniska lösningar på byggnaden hämmar innovation inom akustik och byggnadsintegrerade bullerskydd. Genom att i stället ställa funktionskrav kan branschen utveckla nya, smarta och kostnadseffektiva lösningar.

Boverket klargör att kravet avser hela fasaden och samtliga våningsplan, men konsekvenserna av detta ställningstagande för högre bebyggelse och förtätning i kollektivtrafikhärlägen är otillräckligt analyserade. För att kunna möta bostadsbehovet och bygga hållbara städer är det avgörande att kunna bygga högt i centrala, kollektivtrafikhärlägen. Förslaget riskerar att försvåra detta då skärmning från omgivande bebyggelse kan minska eller försvinna på högre våningsplan, samtidigt som byggnadsintegrerade lösningar inte får tillgodoräknas. Detta kan leda till att projekt endast blir möjliga med lägre höjd eller i en sluten kvartersstruktur och alltså inte kan genomföras med en högre och mer yteffektiv bebyggelse.

Mot denna bakgrund anser Byggföretagen att regelverket inte bör utesluta tekniska lösningar på förhand, utan i stället bedöma om de uppfyller de funktioner som kravet på luddämpad sida syftar till att säkerställa.

Byggföretagen anser därför att regleringen av hur en luddämpad sida får säkerställas bör ändras, så att kravet kan uppfyllas med hjälp av verifierbara tekniska åtgärder. Detta under uttalad förutsättning att funktionen av en vistelsevänlig utemiljö kan säkerställas och att lösningen är varaktig, säker och användbar. Detta skulle öppna för innovativa lösningar och möjliggöra den förtätning som är nödvändig för en hållbar stadsutveckling.

Om regeringen inte bedömer att byggnadsintegrerade åtgärder generellt bör kunna tillgodoräknas, bör det åtminstone utredas om kravet på hela fasaden och samtliga våningsplan kan utformas mer proportionerligt. En sådan reglering bör

utgå från vilken faktisk funktion den ljuddämpade sidan och utemiljön ska fylla, utan att i onödan begränsa byggnadshöjd eller byggnadstyp.

Borttagandet av undantaget för bostäder om högst 35 kvadratmeter är otillräckligt utrett

Boverkets förslag om att ta bort undantaget som idag finns för bostäder om högst 35 kvadratmeter innebär att även dessa ska bedömas enligt de nya, generella kraven. I projekt där bullernivån vid fasad överstiger 60 dBA men inte 65 dBA och där en ljuddämpad sida inte kan säkerställas enligt den föreslagna regleringen, kan borttagandet innebära att små bostäder som är möjliga enligt dagens undantag inte längre kan uppföras utan att projektet ändras.

Boverket föreslår minst tolv månaders framförhållning efter beslut samt övergångsbestämmelser för pågående detaljplaneärenden och pågående lov- och förhandsbeskedsärenden utanför detaljplanelagt område. Byggföretagen anser att detta är nödvändigt men bör kompletteras med en tydlig reglering av hur projekt som befinner sig mellan planering, projektering och lovprövning ska hanteras. Projekt som har kommit långt i detaljplanering, projektering eller bygglovsprövning bör inte behöva omarbetas på grund av nya krav som projektaktörerna inte kunnat förutse.

Byggföretagen kan inte tillstyrka att undantaget tas bort utan en kompletterande konsekvensanalys som visar att möjligheten att bygga små, yteffektiva lägenheter inte försämras. Om undantaget ändå tas bort blir det än viktigare att tekniska lösningar ska kunna tillgodoses.

Behov av vägledning

Byggföretagen bedömer att regleringen väcker flera tillämpningsfrågor som behöver klargöras genom nationell vägledning. Vägledningen bör särskilt behandla hur kravet ska tillämpas på olika byggnadstyper, vinklade byggnader, kvartersbebyggelse och höga byggnader, hur en längre sida ska identifieras samt vilka förutsättningar som krävs för att en god utemiljö ska anses kunna skapas. Detta är nödvändigt för att undvika olika kommunala tolkningar och säkerställa en enhetlig och förutsebar tillämpning.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Anna Broman, näringspolitisk expert, anna.broman@byggforetagen.se alt. 072-708 58 62.

BYGGFÖRETAGEN

Kristoffer Tamsons
Verkställande direktör